

**KAUTTUAN KOULUN
TASA – ARVOSUUNNITELMA
(YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMA)**

Sisällys:

- 1. Johdanto**
- 2. Tasa-arvoon liittyvä lainsäädäntö**
- 3. Tasa-arvosuunnitelman tavoitteet**
- 4. Euran kunnan / Kauttuan koulun opetussuunnitelma**
- 5. Opetuksen järjestäminen**
- 6. Opintosuoritusten arviointi**
- 7. Sukupuolinen häirintä ja sen ehkäisy**
- 8. Tasa-arvosuunnitelmasta tiedottaminen**

1. Johdanto

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet annettiin 22.12.2014. Opetussuunnitelman perusteissa sukupuolten tasa-arvon edistämiseen on sitouduttu monin tavoin. Tasa-arvolain täydennys 30.12.2014 toi perusopetuslain piirissä oleville kouluille koulukohtaisen tasa-arvosuunnitelman laadintavelvoitteen. Perusopetuksen oppivelvollisten perusteita on täydennetty 21.10.2015 määräyksellä, joka koskee koulukohtaisen tasa-arvosuunnitelman laadintaa. Tasa-arvosuunnitelman toteutumista seurataan ja sitä tarkistetaan ja päivitetään tarvittaessa tai vähintään kolmen vuoden välein. Siihen sisällytetään arvio aikaisemman suunnitelman toteutumisesta, käytetyistä toimenpiteistä ja mahdollisista tuloksista. Tasa-arvosuunnitelma liitetään osaksi Kauttuan koulun ja Euran kunnan opetussuunnitelmaa.

2. Tasa-arvoon liittyvä lainsäädäntö

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/8.8.1986)

Tasa-arvon toteuttaminen koulutuksessa ja opetuksessa / 5 § ([30.12.2014/1329](#))

Viranomaisten ja koulutuksen järjestäjien sekä muiden koulutusta tai opetusta järjestävien yhteisöjen on huolehdittava siitä, että työillä ja pojilla sekä naisilla ja miehillä on samat mahdollisuudet koulutukseen ja ammatilliseen kehitykseen sekä että opetus, tutkimus ja oppiaineisto tukevat tämän lain tarkoituksen toteutumista. Tasa-arvoa edistetään koulutuksessa ja opetuksessa lasten ikä ja kehitys huomioon ottaen.

Toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi oppilaitoksissa / 5 a § ([30.12.2014/1329](#))

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että vuosittain laaditaan oppilaitoskohtaisesti tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden tai opiskelijoiden kanssa. Suunnitelma voidaan sisällyttää osaksi opetussuunnitelmaa tai muuta oppilaitoksen suunnitelmaa.

Tasa-arvosuunnitelman tulee sisältää:

- 1) selvitys oppilaitoksen tasa-arvotilanteesta;*
- 2) tarvittavat toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi;*
- 3) arvio aikaisempaan tasa-arvosuunnitelmaan sisältyneiden toimenpiteiden toteuttamisesta ja tuloksista.*

Erityistä huomiota tulee kiinnittää oppilas- tai opiskelijavalintoihin, opetuksen järjestämiseen, oppimiseroihin ja opintosuoritusten arviointiin sekä seksuaalisen häirinnän ja sukupuoleen perustuvan häirinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen.

Vuosittaisen tarkastelun sijasta suunnitelma voidaan laatia enintään kolmeksi vuodeksi kerralla.

Syrjinnän kieltö / 7 § ([30.12.2014/1329](#))

Välitön ja välillinen syrjintä sukupuolen perusteella on kielletty.

Välittömällä sukupuoleen perustuvalla syrjinnällä tarkoitetaan tässä laissa:

- 1) naisten ja miesten asettamista eri asemaan sukupuolen perusteella;*
- 2) eri asemaan asettamista raskaudesta tai synnytyksestä johtuvasta syystä;*
- 3) eri asemaan asettamista sukupuoli-identiteetin tai sukupuolen ilmaisun perusteella.*

Välillisellä sukupuoleen perustuvalla syrjinnällä tarkoitetaan tässä laissa:

- 1) eri asemaan asettamista sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun nähden neutraalilta vaikuttavan säännöksen, perusteen tai käytännön nojalla, jos menettelyn vaikutuksesta henkilöt voivat tosiasiallisesti joutua epäedulliseen asemaan sukupuolen perusteella;*
- 2) eri asemaan asettamista vanhemmuuden tai perheenhuoltovelvollisuuden perusteella.*

Edellä 3 momentissa tarkoitettu menettely ei kuitenkaan ole syrjintää, jos sillä pyritään hyväksyttävään tavoitteeseen ja valittuja keinoja on pidettävä aiheellisina ja tarpeellisina tähän tavoitteeseen nähden.

Syrjintä on kielletty riippumatta siitä, perustuuko se henkilöä itseään vai jotakuta toista koskevaan tosiseikkaan tai oletukseen.

Seksuaalista häirintää ja häirintää sukupuolen perusteella samoin kuin käskyä tai ohjetta harjoittaa sukupuoleen perustuvaa syrjintää on pidettävä tässä laissa tarkoitettuna syrjintänä.

Seksuaalisella häirinnällä tarkoitetaan tässä laissa sanallista, sanatonta tai fyysistä, luonteeltaan seksuaalista ei-toivottua käytöstä, jolla tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukataan henkilön henkistä tai fyysistä koskemattomuutta erityisesti luomalla uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri.

Sukupuoleen perustuvalla häirinnällä tarkoitetaan tässä laissa henkilön sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun liittyvää ei-toivottua käytöstä, joka ei ole luonteeltaan seksuaalista ja jolla tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukataan tämän henkistä tai fyysistä koskemattomuutta ja jolla luodaan uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri.

Syrjintä oppilaitoksissa / 8 b § ([15.4.2005/232](#))

Oppilaitoksen sekä muiden koulutusta ja opetusta järjestävien yhteisöjen menettelyä on pidettävä tässä laissa kiellettyinä syrjintänä, jos henkilö asetetaan opiskelijavalinnoissa, opetusta järjestettäessä, opintosuoritusten arvioinnissa tai oppilaitoksen tai yhteisön muussa varsinaisessa toiminnassa sukupuolen perusteella muita epäedullisempaan asemaan taikka muutoin kohdellaan 7 §:ssä tarkoitettulla tavalla. Tätä pykälää ei sovelleta perusopetuslaissa tarkoitettuihin opetuksen järjestäjiin ja kouluihin.

Laki on luettavissa kokonaisuudessaan osoitteessa www.finlex.fi

Kirjoita hakuriville: Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta

3. Tasa-arvosuunnitelman tavoitteet

Tasa-arvosuunnitelman tavoitteena on kiinnittää huomiota naisten ja miesten välisen tasa-arvon toteutumiseen. Tarkoituksena on ennalta ehkäistä kaikkea sukupuoleen perustuvaa syrjintää. Tasa-arvolaisissa (7§) kielletään välitön ja välillinen syrjintä sukupuolen perusteella. Siinä määritellään syrjinnäksi myös seksuaalinen häirintä ja häirintä sukupuolen

perusteella sekä myös käsky harjoittaa sukupuoleen perustuvaa syrjintää. Lisäksi vielä tasa-arvolaisissa (8b §) kielletään syrjintä oppilaitoksissa. Naisilla ja miehillä tulisi olla samanlaiset mahdollisuudet koulutukseen.

4. Euran kunnan / Kauttuan koulun opetussuunnitelma

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa 2014 todetaan seuraavaa (LUKU 2, sivu 12):

Suomen perustuslain ja yhdenvertaisuuslain mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, etnisen tai kansallisen alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, seksuaalisen suuntautumisen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella¹. Tasa-arvolaki velvoittaa kaikkia oppilaitoksia huolehtimaan siitä, että ihmisillä on sukupuoleen katsomatta samat mahdollisuudet koulutukseen. Opetuksen ja opetusaineistojen tulee tukea tasa-arvolain toteutumista.²

Opetuksen perustana ovat ihmisoikeuksien ja elämän kunnioitus. Tavoitteena on mm. pyrkimys oikeudenmukaisuuteen sekä demokratian ja tasa-arvon edistämiseen. Edelleen oppilaiden tulisi oppia tuntemaan, mitkä ovat kansalaisen perusoikeudet Suomessa, mitä ne käytännössä merkitsevät sekä miten niitä ylläpidetään ja edistetään. Opetussuunnitelman tavoitteissa siis näkyy pyrkimys ohjata oppilaita kaikinpuolisen tasa-arvoon toteuttamiseen. Tämä ei tarkoita sitä, että vaadittaisiin kaikkien tasapäistämistä tai sitä, että kaikkien pitäisi olla samanlaisia. Koulussamme arvostetaan kulttuurimme rikasta perintöä sekä yleisesti hyväksytyjä hyviä käytöstapoja, joka näkyy myös mm. koulukohtaisessa opetussuunnitelmassa ja voidaan kiteyttää sieltä poimittuun lauseeseen: Ko täst koulust lähret, ni käyt järkkees ja yrit ol ihmisiks!

5. Opetuksen järjestäminen

Tutkimusten mukaan pitkään on pyritty sukupuolten väliseen tasa-arvon toteuttamiseen sillä, että opetus on ollut mahdollisimman sukupuolineutraalia eli oppilaiden sukupuoleen on kiinnitetty mahdollisimman vähän huomiota. Viime vuosina on painopistettä siirretty ns. sukupuolisensitiivisen opetustavan suuntaan, jossa tavoitteena on tunnistaa tyttöjen ja poikien erilaiset tarpeet eri ikä- ja kehitysvaiheissa. Opiskeluolot tulee järjestää sellaisiksi, että ne sopivat sekä tyttö- että poikaoppilaille. Molempia sukupuolia tulee kannustaa löytämään omat henkilökohtaiset vahvuutensa ja kiinnostuksen kohteensa.

Uuden opetussuunnitelman myötä kiinnitetään myös oppiaineissa tähän huomiota. Uutena aineena aloittaa käsityökasvatus, joka korvaa entiset teknisen ja tekstiilityön oppimäärät. Kaikki oppilaat osallistuvat sekä pehmeiden että kovien materiaalien työstämiseen jatkossa. Myös liikunnan tunnit on pyritty järjestämään luokka-astekohtaisiksi entisten poikien tai tyttöjen liikunnan sijaan. Näin alakouluissa opettettavia aineita ei enää erotella mitenkään erityisesti poikien tai tyttöjen aineiksi.

Sitä vastoin suurena ongelmana on opettajien sukupuolinen tasa-arvo. Miespuolisia opettajia on huomattavasti vähemmän markkinoilla kuin naispuolisia. Oppilaiden kannalta olisi tarkoituksenmukaista, että kaikissa kouluissa olisi kummankin sukupuolen edustus opettajakunnassa, vaikka opettavat aineet olisikin muutettu tasa-arvoneutraalimpaan suuntaan.

Kauttuan koululla työskentelee tällä hetkellä 19 opettajaa (kolme miestä ja 16 naista).

¹ Suomen perustuslaki (731/1999) 6 § 2 mom. ja yhdenvertaisuuslaki 6 § 1 mom.

² Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986) 5 §

6. Opintosuuritusten arviointi

Kaikinpuolisen tasa-arvon tulee toteutua oppilaiden suorituksia arvioitaessa. Opettajien tulee antaa arvosanat osaamisen ja tiedon perusteella eikä suosimalla jompaakumpaa sukupuolta. Arvioinnin perusteet tulee kertoa oppilaille ja huoltajille lukuvuoden alussa sekä vanhempaintapaamisissa (oppimiskeskusteluissa) ja opettajan pitää arvioida suoritukset sen mukaan, miten hyvin opetussuunnitelman asettamat tavoitteet on saavutettu käyttäen samoja kriteereitä kaikkiin opiskelijoihin sukupuoleen katsomatta.

7. Sukupuolinen häirintä ja sen ehkäisy

Sukupuolisena häirintänä tai ahdisteluna pidetään kaikkea sellaista toimintaa, jota sen kohde pitää loukkaavana tai vastenmielisenä. Kaikkien Kauttuan koulussa opiskelevien tai työskentelevien tulee kohdella toisiaan kunnioittavasti ja tasavertaisesti. Minkäänlaista henkilöön tai ryhmään kohdistuvaa seksuaalista tai muuta häirintää - ei henkistä eikä fyysistä - suvaita. Myöskään ei-toivottu kielenkäyttö - kuten haistattelu, kiroilu, nimittely, härskit puheet, ulkonäön arvosteleminen tai muu uhkaava käyttäytyminen - ei ole sallittua. Niin ikään sukupuolisesti vihjailevat eleet ja seksuaalisesti värityneet viestit kuuluvat toimintaan, jota ei voida hyväksyä. Tarkoituksellinen seksuaalisesti provosoiva pukeutuminen luetaan myös seksuaaliseksi häirinnäksi.

Jokaisella oppilaalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Epäasialliseen kielenkäyttöön ja käyttäytymiseen puututaan. Toimenpiteinä käytetään luokanopettajan kasvatust keskustelua, jälki-istuntoa ja luokasta poistamista sekä tarvittaessa rehtorin puhuttelua.

Jos on joutunut sukupuolisen häirinnän kohteeksi, tulee tämä ilmaista häiritsijälle ja mikäli tämä ei auta, tulee ilmoittaa asiasta opettajakunnalle tai rehtorille. Vastuu häirinnän poistamiseksi siirtyy Kauttuan koululle siinä vaiheessa, kun sen henkilöstön edustajalle on asiasta ilmoitettu. Tiedon saatuaan oppilaitos ryhtyy poistamaan ongelmaa käytettävissään olevin keinoin.

8. Tasa-arvosuunnitelmasta tiedottaminen ja sen päivittäminen

Tasa-arvosuunnitelman tavoitteita pidetään esillä sopivissa tilaisuuksissa, kuten esim. opettajainkokouksissa, vanhempainilloissa sekä vanhempainyhdistyksen kokouksissa. Lisäksi suunnitelma laitetaan huoltajien nähtäväksi ja luettavaksi kunnan kotisivuille sekä tiedotteena Wilmaan.

Suunnitelmaa arvioidaan ja päivitetään kolmen vuoden välein henkilöstökokouksissa sekä oppilaskunnan ja vanhempainyhdistyksen kokouksissa.